

کارایی و بهره‌وری در نظام سلامت

به همراه لوگو نشردهی نرم افزارهای اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری

تألیف:

دکتر حسن یوسف‌زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه)

دکتر علیرضا قربانی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار)

دکتر فرهاد لطفی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز)

سرشناسه: یوسف زاده، حسن، ۱۳۶۰-

عنوان و نام پدیدآور: کارایی و بهره‌وری در نظام سلامت/ تألیف حسن یوسف زاده، علیرضا قربانی، فرهاد لطفی.

مشخصات نشر: سبزوار، انتشارات یوبان، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۴۰ صفحه، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۴۹-۲۸-۰

یادداشت: کتابنامه

وضعیت فهرست نویسی: فیفا

موضوع: Hospitals – Iran – Evaluation

موضوع: بیمارستان‌ها – ایران – ارزشیابی

موضوع: Health promotion – Iran – Evaluation

موضوع: سلامت‌پروری – ایران – ارزشیابی

موضوع: Health status indicators – Iran

موضوع: شاخص‌های سلامتی – ایران

موضوع: Medical care – Evaluation

موضوع: پزشکی – خدمات – ارزشیابی

شناسه افزوده: لطفی، فرهاد، ۱۳۵۴-

شناسه افزوده: قربانی، علیرضا، ۱۳۵۸-

رده‌بندی دیویی: ۳۶۲/۱۱۰۵۵۱۲

رده: ی. ک. ره: ۹۱۳۹۶ ی. ۹الف/ ۹۹۰ RA

شماره جابشناسی مل: ۴۷۱۸۸۷۹

کارایی و بهره‌وری در نظام سلامت Efficiency and Productivity in Health System

به همراه لوح فشرده نرم افزارهای اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری

دکتر حسن یوسف زاده (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار)

دکتر علیرضا قربانی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار)

دکتر فرهاد لطفی (عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی شیراز)

چاپ: کامیاب

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۶

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

۱۴۰ صفحه؛ وزیر

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۴۹-۲۸-۰

انتشارات یوبان

مشهد، صندوق پستی ۹۱۷۵۵-۳۳۳

تلفن: ۰۹۱۵۵۷۱۸۲۷۷

فهرست مطالب

۵	 مقدمه
۷	 فصل اول: اهمیت کارایی و بهره‌وری در نظام سلامت
۹	 ۱-۱. کارایی و بهره‌وری در نظام سلامت
۱۵	 فصل دوم: بهره‌وری و روش اندازه‌گیری آن
۱۷	 ۱-۲. مفهوم بهره‌وری و روش اندازه‌گیری آن
۱۹	 ۲-۲. یک روش شاخص برای اندازه‌گیری ستاد بیمارستان
۲۰	 ۱-۲-۲. روش شاخص مالم کوئیست برای اندازه‌گیری تغییرات مقداری در ستاد
۲۴	 ۲-۲-۲. محاسبه‌ی شاخص ستاد
۲۸	 ۳-۲-۲. مثالی برای جراحی چشم
۳۱	 ۳-۲. شاخص بهره‌وری مالم کوئیست و شاخص کیفیت
۳۲	 ۱-۳-۲. شاخص بهره‌وری مالم کوئیست و کیفیت
۳۵	 ۲-۳-۲. مثالی در مورد جراحی کاتاراکت
۳۷	 ۴-۲. ملاحظات نهایی
۳۹	 فصل سوم: اندازه‌گیری کارایی در ارائه‌ی مراقبت‌های سلامت
۴۱	 ۱-۳. اندازه‌گیری کارایی در ارائه‌ی مراقبت‌های سلامت
۴۲	 ۲-۳. روش‌های ارزیابی کارایی
۴۶	 ۱-۲-۳. کارایی فنی
۴۶	 ۲-۲-۳. کارایی تخصیصی
۴۷	 ۳-۲-۳. کارایی هزینه
۴۹	 ۳-۳. عملیاتی کردن مفاهیم
۵۴	 ۴-۳. توسعه‌ی مدل تحلیل فراگیر داده‌ها
۵۴	 ۱-۴-۳. کارایی مقیاس
۵۷	 ۲-۴-۳. نهاده‌محور و ستاده‌محور (حداقل‌سازی نهاده‌ها و حداکثر‌سازی ستاده‌ها)

فصل چهارم: رویکردهای مطالعه‌ی کارایی بیمارستان.....	۵۹
۱-۴. رویکردهای مطالعه‌ی کارایی بیمارستان.....	۶۱
۱-۱-۴. روش‌شناسی روش تحلیل فراگیر داده‌ها.....	۶۴
۲-۱-۴. روش‌شناسی تابع مرزی تصادفی هزینه.....	۶۶
فصل پنجم: مقایسه‌ی انواع روش‌های اندازه‌گیری کارایی در بیمارستان‌ها.....	۶۹
۱-۵. مقایسه‌ی انواع روش‌های اندازه‌گیری کارایی در بیمارستان‌ها.....	۷۱
۲-۵. مقایسه‌ی ابزارهای تحلیل.....	۷۲
۳-۵. مزایای روش تحلیل فراگیر داده‌ها.....	۷۶
۴-۵. محدودیت‌های روش تحلیل فراگیر داده‌ها.....	۷۷
۵-۵. مشکلات روش‌شناسی و نتایج آن.....	۷۷
فصل ششم: اصول کار با نرم‌افزارهای اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری.....	۸۱
۱-۶. نرم‌افزار Frontier.....	۸۳
۱-۱-۶. مثال عددی روش تحلیل فراگیر داده‌ها.....	۸۴
۲-۱-۶. اندازه‌گیری بهره‌وری با استفاده از شاخص مالم کوئیست.....	۹۲
۲-۶. نرم‌افزار Frontier.....	۹۹
۱-۲-۶. حل مدل تحلیل مرزی تصادفی برای تخمین تابع تولید مرزی کاب - داگلاس.....	۹۹
۲-۲-۶. حل مدل تحلیل مرزی تصادفی برای تخمین تابع تولید مرزی ترنسلوگ.....	۱۰۸
۳-۶. نکاتی چند در رابطه با تحلیل ترنسلوگ داده‌ها و تحلیل مرزی تصادفی.....	۱۱۲
منابع.....	۱۱۵
پیوست.....	۱۱۹

اصلاح نظام سلامت، در کشور از سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری و جزء احکام قانونی برنامه‌ی توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور است. اجرای طرح تحول نظام سلامت، افزایش روزافزون تقاضا، رقابت‌جویی و محدودیت منابع بخش سلامت، نظام ارائه‌ی خدمات کشور را با مسائل و مشکلات متعددی در زمینه‌ی پوشش همگانی خدمات سلامت روبه‌رو نموده است که ناخودآگاه سازمان‌های بهداشتی - درمانی را به سمت ارتقاء سطح کارایی، اثربخشی و در نهایت بهبود بهره‌وری در استفاده از منابع سوق داده است.

بر اساس قانون برنامه‌ی پنجم توسعه اقتصادی - اجتماعی جمهوری اسلامی ایران، بهره‌وری در نظام سلامت باید حداقل ۳۰ درصد افزایش می‌یابد، اما هنوز قدم‌های لازم برداشته نشده است؛ لذا همت گماردن به ارتقاء کارایی، افزایش بهره‌وری نظام ارائه‌ی خدمات بهداشتی - درمانی را به همراه خواهد داشت و به دنبال آن علاوه بر استفاده‌ی بهینه از منابع و دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی، زمینه‌ی بهبود پاسخگویی نظام سلامت و افزایش رضایتمندی مردم فراهم خواهد شد. ترکیب بهینه‌ی عوامل تولید در دستیابی به الگوی عملی بهبود سطوح تأمین اثربخشی و در نهایت بهره‌وری سازمان‌های مولد در نظام سلامت، دارای اهمیت فراوان است و از آن‌جا که در زمینه‌ی آموزش اصول و فنون تخصصی سنجش و اندازه‌گیری کارایی و بهره‌وری در حوزه‌ی درمان، منابع قابل اتکایی وجود ندارد، کتاب حاضر از این حیث مهم و مفید است.

دکتر علیرضا مسلم

رئیس دانشگاه علوم پزشکی سبزوار